

Βιολογικά προϊόντα, τάσεις αγοράς υγιεινής διατροφής¹

Εγχώρια παραγωγή

Η Ιταλία συγκαταλέγεται στις χώρες με τις μεγαλύτερες εκτάσεις βιολογικών καλλιεργειών στην Ευρώπη. Η έκταση των βιολογικών καλλιεργειών υπολογίζεται σε 1,7 εκ εκτάρια το 2016 αυξανόμενη κατά 20,3% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Οι εκτάσεις για την καλλιέργεια ζωοτροφών και την κτηνοτροφία αποτελούν μεγάλο μέρος, ακολουθούν τα δημητριακά και οι ελιές. Η μεγαλύτερη αύξηση έχει παρατηρηθεί προσφάτως στις εκτάσεις για την καλλιέργεια λαχανικών, τα δημητριακών, τα σταφυλιού και ελιών. Οι περιφέρειες της Ιταλίας με τις μεγαλύτερες εκτάσεις βιολογικών καλλιεργειών είναι η Σικελία, η Πούλια και η Καλαβρία, οι οποίες συγκεντρώνουν το 46% του συνόλου.

Η ανάπτυξη του κλάδου αντικατοπτρίζεται και στον αριθμό των πιστοποιημένων εταιρειών βιολογικών, οι οποίες ανέρχονται σε 72.154 (στοιχεία 31/12/2016) αυξανόμενες κατά 20% έναντι του 2015. Στο σύνολο περιλαμβάνονται καλλιεργητές, μεταποιητικές εταιρείες και εισαγωγείς. Οι εταιρείες βιολογικής αγροτικής καλλιέργειας αποτελούν το 4,4% του συνόλου των αγροτικών εταιρειών της χώρας. Η σημαντική ανάπτυξη που παρατηρείται στον κλάδο στην Ιταλία οφείλεται τόσο σε εσωτερική όσο και στην εξωτερική ζήτηση.

Πωλήσεις Κατανάλωση

Ο τομέας των βιολογικών παρουσιάζει σημαντική ανάπτυξη, σε αντίθεση με τη στασιμότητα που παρουσιάζουν οι πωλήσεις τροφίμων και ποτών. Το 2016 οι πωλήσεις τροφίμων και ποτών μεταβλήθηκαν κατά +0,4% έναντι του 2015 στη μεγάλη διανομή και -0,5% στα μικρά καταστήματα, ενώ τα βιολογικά προϊόντα παρουσίασαν αύξηση στις πωλήσεις 20% στη μεγάλη διανομή και 15% στα εξειδικευμένα καταστήματα. Η θετική πορεία διατηρείται και τους πρώτους μήνες του 2017 (εκτιμάται αύξηση +15,2% το Α εξάμηνο). Συνολικά από το 2010 έως σήμερα η μέση αύξηση των πωλήσεων βιολογικών εκτιμάται σε 12,5%. Το βάρος των βιολογικών στις πωλήσεις αγροδιατροφικών το 2016 υπολογίζεται σε 3%.

Το πρώτο εξάμηνο του 2017, αναλύοντας τους επιμέρους κλάδους, σημαντική ανάπτυξη παρουσίασαν τα κρέατα και οι οίνοι γεγονός που συνυπολογιζόμενο με το μικρό ακόμα ποσοστό επί της συνολικής αγοράς δίνει την εικόνα σημαντικών δυνατοτήτων ανάπτυξης. Για το ίδιο διάστημα, οι πωλήσεις δημητριακών, φρούτων, λαχανικών και γαλακτοκομικών αποτελούν το 68% των συνολικών πωλήσεων βιολογικών στη μεγάλη διανομή. Αυτές είναι και οι σημαντικότερες κατηγορίες του κλάδου βιολογικών στην Ιταλία.

Τα αυγά επίσης παρουσιάζουν άνοδο στον βιολογικό τομέα ενώ στα συμβατικά παρατηρείται μείωση. Μείωση παρουσιάζει το βιολογικό μέλι, το οποίο έχει ένα σημαντικό τμήμα της αγοράς 14% , και του οποίου οι πωλήσεις το Α εξάμηνο 2017 μειώθηκαν κατά -5%.

¹ Πηγή στοιχείων: “Bio in cifre 2017 anticipazioni”, Sinab , Luglio 2017, www.sinab.it
Περιοδικό Food, Speciale Wellbeing, September 2017, www.foodweb.it

Όσον αφορά στη μεγάλη διανομή, σύμφωνα με στοιχεία της Nielsen, όπως δημοσιεύονται στο κλαδικό περιοδικό FOOD, αύξηση των πωλήσεων των βιολογικών κατά 18,5% το 2015 και 19% το 2016 οφείλεται σε μεγάλο βαθμό και στην αύξηση της προσφοράς των προϊόντων αυτών τόσο από τις αλυσίδες διανομής με τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας «βιο» και «άνευ» όσο και από τους παραγωγούς που προσφέρουν νέα προϊόντα. Στα υπερ και σούπερ μάρκετ ο μέσος αριθμός κωδικών βιολογικών αυξήθηκαν από 153 το 2015 σε 199 το 2016, κατά 30,1%. Η μεγαλύτερη ποικιλία/προσφορά οδήγησε πιθανότατα σε κατανάλωση και από άτομα που δεν αξιολογούσαν την ιδιότητα «βιολογικό» ως πρώτη αξία αγοράς.

Όσον αφορά στους καταναλωτές, σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο άρθρο “Bio e GDO è Tutta Salute”, εκτιμάται ότι υφίσταται ένας πυρήνας καταναλωτών που υπολογίζεται σε 5 εκ. οικογένειες, στις οποίες αντιστοιχεί το 76% των αγορών βιολογικών και αγοράζουν συστηματικά βιολογικά προϊόντα. Η κατανάλωση των βιολογικών αναπτύχθηκε αργά σε περίοδο αρκετών ετών. Επίδραση στις καταναλωτικές τάσεις φαίνεται να έχουν διάφοροι παράγοντες, όπως οι προτιμήσεις της γενιάς των millennials, η προστασία του περιβάλλοντος, η φροντίδα για την υγεία και την διατροφή, η παρουσία παιδιών στην οικογένεια, ο κίνδυνος αλλεργιών και δυσανεξίας, η τάση για διατροφή vegetarian ή vegan. Οι καταναλωτές βιολογικών απολαμβάνουν συνήθως υψηλότερα εισοδήματα και δίνουν μεγαλύτερη προσοχή στις πληροφορίες που αφορούν στο προϊόν.

Τα 10 προϊόντα με τη μεγαλύτερη αξία στη μεγάλη διανομή στις πωλήσεις βιολογικών σύμφωνα με τα στοιχεία του Μαΐου 2017 είναι, είδη αρτοποιείας (κράκερς), αυγά, προϊόντα με βάση τα φρούτα, υποκατάστατα του γάλακτος, ζυμαρικά, εξαιρετικό παρθένο ελαιόλαδο, μπισκότα, έτοιμα πιάτα, γιαούρτι πλήρες, ξηροί καρποί.

Σύμφωνα με τα στατιστικά που παρουσιάζονται, οι πωλήσεις τροφίμων συνολικά στη μεγάλη διανομή υπολογίζονται σε €50.830 εκ. τον Μάιο 2017 σε ετήσια βάση (έναντι 49.807 εκ. το Μάιο 2016). Το ποσοστό των βιολογικών στη μεγάλη διανομή, υπολογίζεται σε 2,6% ,το Μάιο το 2017, στα τρόφιμα συνολικά. Παρατηρώντας τους κλάδους μεγαλύτερο ποσοστό επί των πωλήσεων έναντι των συμβατικών εμφανίζεται στα φρούτα και λαχανικά (4,4%) και το χαμηλότερο τα ποτά (0,7%). Σε αξία, οι πωλήσεις βιολογικών στα καταστήματα μεγάλης διανομής ανήλθαν συνολικά σε €1.317 εκ. τον Μάιο 2017 σε ετήσια βάση (έναντι 1,113 εκ τον Μάιο 2016). Από τα βιολογικά το 60,3% της αξίας των πωλήσεων είναι συσκευασμένα, το 21,4% τα ψυγείου, 11,5% τα φρούτα και λαχανικά, 4,1% τα ποτά, 1,7% τα κατεψυγμένα και 1% τα κρέατα.

Στο πλαίσιο της τάσης για προϊόντα υγιεινής διατροφής, ανάπτυξη παρουσιάζει και η τοπική αγορά των προϊόντων «άνευ» (free from). Αν σε αυτά προστεθούν και τα προϊόντα που σχετίζονται με αλλεργίες όπως χωρίς λακτοζη και χωρίς γλουτένη η αγορά της κατηγορίας αυτής μεγαλώνει. Από σχετική έρευνα του Osservatorio Immagino², τα στοιχεία της οποίας παρουσιάζονται στο κλαδικό περιοδικό, προκύπτει ότι πιο διαδεδομένα σε πωλήσεις είναι τα προϊόντα με σήμανση «χωρίς συντηρητικά» ακολουθούν αυτά με σήμανση «χαμηλά λιπαρά», «χωρίς χρώματα», «χαμηλά σε ζάχαρη». Μεγαλύτερες τάσεις ανάπτυξης παρατηρούνται στα προϊόντα «χωρίς πρόσθετα», «χωρίς φοινικέλαιο», «χωρίς αλάτι», «χωρίς επιπλέον ζάχαρη», «χωρίς κορεσμένα λίπη».

² <https://gs1it.org/servizi/osservatorio-immagino/>

Αξίζει, τέλος, να σημειωθεί μια τάση που έχουμε παρατηρήσει στα σημεία λιανικής πώλησης, η οποία επίσης σχετίζεται με την αντίληψη των καταναλωτών για υγιεινή διατροφή, και είναι αυτή της ανάδειξης στο τμήμα των φρέσκων φρούτων και λαχανικών της κοντινής απόστασης προέλευσης προϊόντων με τη σήμανση Okm (chilometro zero).

Αλυσίδες καταστημάτων βιολογικών προϊόντων και υγιεινής διατροφής στην Ιταλία είναι οι: NaturaSi. 235 καταστήματα με την επωνυμία NaturaSi και 231 με την επωνυμία CuoreBio, παρουσία σε όλη την Ιταλία.

Bio c' Bon . 15 καταστήματα, παρουσία στη Λομβαρδία.

Riaccere Terra 15 καταστήματα, παρουσία σε Λομβαρδία, Λάτσιο, Βένετο.

BioCelia. Άνω των 100 σημεία πώλησης, παρουσία σε όλη την Ιταλία.

Supergrolo. 4 καταστήματα, παρουσία σε Πεδεμόντιο και Λομβαρδία

Nat&Bio . 2 καταστήματα, Λομβαρδία και Πεδεμόντιο.

Almaverde Bio. 4 καταστήματα, παρουσία σε Λομβαρδία και Emilia Romagna .

Διεθνείς Εκθέσεις:

SANA <http://www.sana.it/home-page/1229.html>

E.B.

Οκτώβριος 2017